

Mārupes novada Izglītības konsultatīvās padomes sēde

SĒDES PROTOKOLS Nr.2

DATUMS: 2018. gada 28. maijā

SĒDE SĀKAS: plkst. 15.00

VIETA: Mārupes novada Dome, Daugavas iela 29, Mārupe, Mārupes nov., LV-2167

PADOMES SASTĀVS (piedalās):

1. Ilze Krēmere, Attīstības nodaļas vadītāja
2. Sarmīte Antiņa, Izglītības dienesta vadītāja
3. Jānis Lagzdkalns, Mārupes vidusskolas direktors
4. Iveta Timule, Jaunmārupes pamatskolas direktore
5. Biruta Antoneviča, Bērnudārza “Lienīte”
6. Iveta Jirgensone, Bērnudārza “Zeltrīti” vadītāja
7. Dace Štrodaļa, Mārupes mūzikas un mākslas skolas direktore
8. Nadīna Millere, Biedrība “Pierīgas partnerība”
9. Sigita Sakoviča, Mārupes pamatskolas direktore
10. Gaļina Grizāne, Skultes sākumskolas direktore
11. Gunda Benefelde, Mārupes iedzīvotājs
12. Elīna Jansone – biedrības “Mārupes nākotnei” pārstāve
13. Ilze Celma, Bērnudārza “Mārzemīte” vadītāja
14. Kristaps Lešinskis, Mārupes iedzīvotājs
15. Ilmārs Osmanis, Mārupes iedzīvotājs

PADOMES SASTĀVS (nav ieradusies):

16. Līga Kadiģe, Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas vadītāja
17. Loreta Kalniņa, Biedrība “Mārupes uzņēmēji”

PIEAICINĀTIE (piedalās):

1. Olga Graudiņa – Mārupes novada iedzīvotāja
2. Elita Lecko – Mārupes novada izglītības dienesta pārstāve
3. Dagnija Rjapolova – Mārupes novada izglītības dienesta pārstāve

DARBA KĀRTĪBA:

1. Jauno padomes dalībnieku ievēlēšana (*ziņo I.Krēmere*);
2. Biedrība “Mārupes nākotnei” - ieteikumi pašvaldībai, kā integrēt izmaiņas valsts izglītības sistēmā skolās mācību procesā (*ziņo E.Jansone un A. Nenaševa*);
3. Izglītības iestāžu attīstības stratēģijas 2020.-2025. gadam uzdevuma sagatavošana, izglītības iestāžu priekšlikumi (*diskusiju vada E.Lecko*).

NORISE

Darba kārtības 1. jautājums: jaunu padomes locekļu ievēlēšana (*ziņo I. Krēmere*)

Uz sēdi ir uzaicināta jauna dalībniece, kas ir pieteikusi savu dalību Izglītības konsultatīvajā padomē. Mārupes novada iedzīvotāja – Olga Graudiņa.

Konsultatīvā padome iepazīstas ar Olgu Graudiņu. Olga savā darba pieredzē ir secinājusi to, cik būtisku lomu spēlē izglītība un cilvēka prasmju attīstīšana arī pēc skolas beigšanas, tāpēc konsultatīvajā padomē vēlētos vairāk pārstāvēt tieši mūžizglītības jomu.

Nolikumā ir paredzēts, ka padomes locekļu ievēlēšanu un izslēgšanu no padomes veic pati padome, kas notiek balsojot. Notiek padomes jauno dalībnieku ievēlēšana. Padomes sastāvā esošie dalībnieki balso par jaunās padomes dalībnieces ievēlēšanu:

Atklāti balsojot ar 10 balsīm “par” I.Krēmere, L.Kadiģe, S.Antiņa, J.Lagzdkalns, I.Timule, B.Antoneviča, I.Jirgensone, D.Štrodaha, L.Kalnina, G.Benefelde nolemi:

saskaņā ar padomes nolikuma 13.13. punktu padomē ir ievēlēta Mārupes novada iedzīvotāja – Olga Graudiņa.

Darba kārtības 2. jautājums: Biedrība “Mārupes nākotnei” - izmaiņas valsts izglītības sistēmā (*ziņo E.Jansone un A. Nenaševa*)

A.Nenaševa, projekta “Iespējamā misija” pārstāve, iepazīstina padomes dalībniekus ar sevi, savu līdzšinējo pieredzi saistībā ar izglītību, kā arī ar projektu “Skola 2030: Izglītība mūsdienīgai lietpratībai”.

Nemot vērā esošo izglītības sistēmas reformu novadam būtu svarīgi un aktuāli sekojoši jautājumi:

1. Pieaugušo izglītība;
2. Skolotāju izglītība.

Ar katru gadu bērni ir citādāki, taču skolotāju pienākums ir pielāgoties jaunās paaudzes bērniem un iemācīties viņus vadīt. Ir svarīgi, lai novadam būtu izglītības attīstības stratēģija, ar skatu izglītības sistēmas nākotnē. Daudzus pedagogus uztrauc jaunā izglītības sistēmas reforma, domājot, ka būs jāievieš ļoti daudz izmaiņu, taču realitātē lielākā daļa pedagogu jau pašlaik strādā tā, kā to paredz jaunā reforma. Pašvaldībai vajadzētu sniegt papildus atbalstu pedagogiem, jo uz viņu pleciem pēc reformas gulsies vēl lielāks slogs, kā arī, ne mazāk būtiski - pedagoga lielākais darbs ir ārpus mācību stundām, kas bieži vien netiek pienācīgi apmaksāts. Atbalsts pedagogiem var būt ne tikai finansiāls. Piemēram, pašvaldība var sniegt atbalstu pedagogiem nodrošinot pedagogu palīgus.

Aktuāla problēma visā Latvijā ir jauno pedagogu piesaiste. Vidējais pedagoga vecums Latvijā ar katru gadu palielinās.

Padomei pievienojas N.Millere.

Diskusija

S.Antiņa vai apmaksas palielinājums maksimāli stimulēs pedagogus? Mārupei vajadzīgi arī

citi faktori, ar kuriem piesaistīt pedagogus, ne tikai ar samaksas palielināšanu. Jābūt papildus stimula punktiem, lai mūsu pedagogi justos motivēti. Gan darba samaksa, gan iespēja pedagogu profesionālajai pilnveidei Mārupes pašvaldībā jau ir nodrošināta augstā līmenī. Mārupes novada pašvaldība ir vienīgā Pierīgas pašvaldība, kurā ieviesta VISC sistēma ar pedagogu apgūtajiem kursiem. Pašlaik pedagogi aktīvi līdzdarbojas un paši meklē kursus, kurus vēl nav apguvuši.

A.Nenaševa dalās ar idejām pasākumiem, ko vēl varētu darīt, lai motivētu un piesaistītu pedagogus.

Projekta “Iespējamā misija” laikā tika piedāvāti atbalsta pasākumi jauniešiem pedagogiem, kas ir ļoti svarīgi. Šo praksi pašvaldība var pārņemt un ieviest kā atbalsta programmu, kas savā ziņā būtu tāds kā *mentoring*s. Piemēram, pieredzējis skolotājs darbojas kā mentors jaunajam skolotājam. Var arī organizēt atbalsta grupu, kas atbalsta jaunos pedagogus, piemēram, novēro stundas un sniedz atgriezenisko saiti par to, kas labi sanācis, pie kā vēl nepieciešams strādāt utml. Mūsu sabiedrība kritiski uztver nodarbību vērošanu, bet patiesībā tas ir pozitīvs rīks, ja to dara pareizi. Tieši šāda veida atbalsta pasākumi ir galvenais iemesls, kāpēc projekta “Iespējamā misija” dalībnieki nepamet pedagoģijas nozari. Slodze ir tiešām liela, bet savstarpējais atbalsts palīdz ar to tikt galā.

Pašvaldībai ir svarīgi iesaistīt vietējos iedzīvotājus. Piemēram, var iesaistīt vietējos uzņēmējus un biedrības, kuri varētu piedāvāt skolēniem praktiskas nodarbības.

I.Krēmere – Mārupes pašvaldībā tas jau notiek. Mārupes uzņēmēju biedrība aktīvi iesaistās izglītības nozarē. Ar uzņēmējiem ir ļoti laba sadarbība, notiek arī *mentoring*s, tiek organizētas skolēnu ekskursijas uz uzņēmumiem, darba birža u.c. pasākumi.

S.Sakoviča papildina - skolas iesaistījušās dažādos pasākumos un projektos. Arī ar Mārupes uzņēmējiem ir ļoti laba sadarbība, lekcijas no uzņēmējiem gandrīz nemaz nav, bet tieši koncentrējamies uz to, lai bērniem dod kaut ko darīt.

A.Nenaševa – “Skola 2030” paredz šādu pasākumu integrāciju mācību procesā, lai nerastos situācija, ka braucienus un praktisko nodarbību dēļ izkrīt nepieciešamās stundas. Lai to risinātu, braucienos ir paredzētas darba lapas, risināmie uzdevumi utml., kā arī gala rezultātā tiek saņemts vērtējums par konkrēto tēmu.

S.Sakoviča – pašlaik trūkst sistēmas, lai tas tiktu integrēts mācību procesā un lai tas tiktu vērtēts, kā arī, lai skolēni izbraucienus uztvertu kā mācību procesu.

A.Nenaševa jautā, kāda ir izglītības iestāžu nostāja par skolas gaitu uzsākšanu jau no sešu gadu vecuma?

S.Antiņa – paredzēts, ka bērni ies pirmajā klasē, bet tas notiks bērnudārza telpās. Pēc tam, otrajā klasē pāries uz skolām. Saikne: bērnudārzs – skola, pašvaldībā ir nepārtraukti, līdz ar to mūsu skolas ļoti labi zina, kādi būs pirmklasnieki. Skolas zina, kāds *produkts* pie viņiem nonāk. Nav skaidrs, kā process turpināsies nākotnē. Satrauc tas, kā tas atsauksies, kad sāksies visi noslēguma pārbaudes darbi un eksāmeni.

G.Benefelde jautā, kāds pēc projekta “Iespējamā misija” pieejas ir optimālais bērnu skaits klasē vienam pedagogam? Mārupē ir liels skolēnu skaits klasēs.

A.Nenaševa – atkarīgs no tā, kā organizē mācību procesu. Optimālais bērnu skaits ir ap 20, jo mazāk arī ir slikti. Mazās skolas ļoti cieš no tā, ka nav iespējams nodrošināt kompetences bērniem, jo netiek veicināta sadarbība bērnu starpā. Nav iespējas stiprākajiem skolēniem palīdzēt vājākajiem, tādējādi izaicinot stiprākos iemācīt, izskaidrot, un palīdzot vājākajiem saprast.

G.Benefelde norāda, ka saskārusies ar situāciju, kur dažus bērnus klasē uzskata par traucējošiem, un, tā vietā, lai nodrošinātu palīgu skolotājam, tiek vainoti bērni.

A.Nenaševa – analizējot pedagoģisko izglītību, ir formējies secinājums, ka būtu ļoti vērtīgi studentus iesaistīt kā palīgus, un studentiem mācīties jau darot. Darbu organizēt nevis kā līdzšinējo praksi, kur studenti tikai skatās, ka strādā pieredzējuši skolotāji, bet gan kā iesaistošu praksi, kur paši studenti iesaistās darbā, novada kādu stundu. Tādējādi studenti jau daudz ātrāk sapratīs, vai ir motivēti strādāt skolā vai nē.

S.Sakoviča – pašlaik Mārupes pamatskolā ir divi studenti, kas ir kā asistenti. Pašlaik sistēma nav līdz galam izstrādāta, trūkst regularitātes, jo studenti tomēr studē pilna laika dienas studijas. Studentiem iespēja būt par skolotāja palīgu studiju laikā būtu perfekti. Sadarbība ar universitāti varētu būt viens no jaunās attīstības stratēģijas virzieniem.

S.Antiņa – šobrīd izglītības iestāžu telpas ir pilnīgi pārpildītas. Tāpēc, lai varētu integrēt bērnus ar īpašām vajadzībām (pēc MK noteikumiem, klasē ar bērnu ar speciālajām vajadzībām nedrīkst būt vairāk par 21 bērnu) būtu no katras esošās klases jāizņem 10 skolēni. Tad atkal rodas problēma - ir jāatrod brīvas vietas tiem 10 skolēniem, kurus jāizņem no klases. Risinājums tika meklēts, un pašlaik Skultes sākumskola tiek specializēta uz īpašajām programmām. Protams, vecākus var neapmierināt tas, ka Skultes sākumskola atrodas nedaudz tālāk kā pārējās izglītības iestādes.

G.Grizāne – ir vēl viena būtiska lieta - MK noteikumi nosaka, ka vienā klasē var integrēt ne vairāk kā 4 bērnus ar īpašām vajadzībām. Tātad, klase nedrīkst sastāvēt tikai no šiem bērniem.

G.Benefelde norāda, ka sabiedrības kopējā problēma ir, ka mēs baidāmies no cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

A.Nenaševa ierosina ideju par to, kur dabūt skolotāju palīgus Mārupē – piedāvāt māsaimniecēm speciālus kursus un iesaistīt sociālajā darbā (nevis par samaksu).

G.Benefelde ierosina organizēt pedagogu pašnovērtējumu.

A.Nenaševa – psiholoģiskais atbalsts pedagogiem ne tikai bērniem ir ļoti svarīgs, lai mazinātu izdegšanas sindromu.

S.Antiņa – pedagogam (nevis darba devējam) pašam ir jāizvērtē, vai viņam jāstrādā tālāk vai nē. Cilvēks ar 50 gadu stāžu nav slikts pedagogs, viņam ir grūtāk saprast jauno paaudzi.

S.Sakoviča atzīst, kā *mentoring*s, pārrunas ar pedagogiem, uzraudzība īpaši nenotiek, jo tam skolā nevienmēr pietiek laika. Sistemātiska atbalsta programma varētu būt jaunās izglītības iestāžu attīstības stratēģijas sastāvdaļa.

Darba kārtības 4. jautājums: Izglītības iestāžu attīstības stratēģijas 2020.-2025. gadam uzdevuma sagatavošana, izglītības iestāžu priekšlikumi (*diskusiju vada E.Lecko*).

E.Lecko – lai izstrādātu jauno izglītības iestāžu koncepciju, visiem konsultatīvās padomes dalībniekiem kopīgi ir jāpadomā par attīstības virzieniem un mērķiem. Ir ļoti svarīgi saprast, kādas ir stiprās un vājās puses mūsu pašreizējā izglītības sistēmā.

G.Benefelde uzskata, ka prioritāte ir mazie bērni un dažādu bērnu integrēšana, ar *dažādi* saprotot ne tikai bērnus ar īpašām vajadzībām, bet arī kautrīgus, hiperaktīvus utml. bērnus. Bērnu attīstībai ir ļoti svarīgs vecuma posms no 1 līdz 4 gadiem. Un, ja šajā posmā bērns nejutīsies sociāli piederīgs, tad turpmāk integrēt bērnu būs arvien grūtāk. Pašlaik šī ir vājā puse.

G.Benefelde – stiprā puse ir tas, ka Mārupē attīstās infrastruktūra bērnu aktīvai atpūtai un izklaidei.

O.Graudiņa – Mārupē ir labvēlīga vide augt un pierast pie domas, ka mēs varam būt elitāra izglītība. Tas, ko pašvaldības varētu pārņemt no projekta “Iespējamā misija”, būtu veids, kā sevi pasniegt. Projektā jau no paša sākuma tās dalībnieki tika pozicionēti kā izcili. Pirmkārt, grūta atlase, otrkārt, ir nepārtraukta vadība un atbalsts. Tā visa rezultātā, no ļoti problemātiska jautājuma, tika izveidots labs zīmols. Līdz ar to, manuprāt, šo pieredzi var pārņemt, un izmantot izglītību novada mārketingam.

Stiprā puse, ko nevajadzētu pazaudēt ir sociālā pieejamība. Mārupei ir piesaistoša vide jeb korporatīvais gars, ir stipri uzņēmēji. No vienas puses ir jāturpina ieguldīt bērnu un jauniešu izglītībā, bet no otras puses nedrīkst aizmirst arī par pieaugušajiem. Vecāki reizēm neļauj bērniem augt augstāk nekā viņi ir paši, tāpēc tas, ko var darīt pašvaldība, ir parūpēties, lai arī vecāki varētu izglītoties un mācīties.

Mēs zaudējam pēctecību starp paaudzēm. Seniori dzīvo tādā atmosfērā, kur šķiet, ka vairs nevienam nav vajadzīgi, bet īstenībā tā ir mūsu bagātība. Ja seniorus var saintegrēt ar pusaudžiem iemaņu pārnesei, tad ieguvēji būs abi. Ideja attīstībai - izveidot Mārupē datubāzi par iemaņām - nevis no darba meklēšanas viedokļa, bet iemaņas kā sirdslieta, ar kuru cilvēks labprāt dalītos.

O.Graudiņa ierosina izveidot *to do listu* jeb darāmo darbu sarakstu ar nepieciešamajiem darbiem novadā, kur jeb kurš profesionālis varētu iesaistīties, kāda jautājuma risināšanā. Tādējādi mēs paši būvējam vidi mums apkārt. Vide ļoti ietekmē katra indivīda uzvedību, piemēram, ja šajā konkrētajā vidē kaut ko nav pieņemts darīt, tad cilvēks uzvedīsies labāk. Ja ir pieņemts darīt sliktas lietas, liela iespēja, ka cilvēks darīs vēl sliktākas lietas.

K.Lešinskis kā iedzīvotāju pārstāvis nosūtīs pārskatu, iekļaujot punktus no savas un kolēģu pieredzes, par to, kādus iztrūkstošus elementus augstskolu pedagogi redz vidusskolēnos, kuri atnāk uz augstskolu. Tas varētu būt noderīgi plānojot vidusskolas darbu Mārupē.

S.Antiņa – mūsdienās arvien vairāk pazūd atgriezeniskā saite starp vecāku un bērnu, jo lielāko dienas daļu bērns pavada skolā, un vecāku redz tikai uz stundu vakarā. No vecāku puses pedagogu centieni komunicēt ar vecākiem netiek uztverti kā padomi, bet gan pārmetumi. Kā strādāt ar vecākiem? Negācija nāk arvien lielāka un lielāka. Nepieciešams jaunajā stratēģijā iekļaut darbības, kas veicinātu izpratni vecākiem – ka ne tikai izglītības darbiniekiem, bet arī pašiem vecākiem ir aktīvi jāiesaistās bērnu izglītošanā.

A.Nenaševa – lieta, kas palīdz ir skaidri definētas skolas vērtības. Ir skaidri nosprausta mērķis uz kuru skolotāji, kopā ar bērnu un bērna vecākiem iet. Tas ir nebeidzams skaidrojošais darbs.

N.Millere piekrīt, ka vecāku izglītošana ir preventīvais darbs, kas jāveic regulāri un kas nav paveicams gada laikā. Ierosina rīkot atbalsta pasākumus vecākiem, skaidrot kā tikt galā ar bērnu agresiju utml. emocijām. Pasākumu cikli būtu jārīko pieejamā laikā, pēc vecāku darba laika.

Apkopoti priekšlikumi/ierosinājumi:

1. Ieviest atbalsta programmu pedagogiem, kas savā ziņā būtu *mentorings*. Piemēram, pieredzējis skolotājs darbojas kā mentors jaunajam skolotājam. Atbalsta programmas ietvaros organizēt atbalsta grupu, kas atbalsta jaunos pedagogus, piemēram, novēro stundas un sniedz atgriezenisko saiti par to, kas labi sanācis, pie kā vēl nepieciešams strādāt utml.;
2. Lai risinātu problēmu, ka mācību ekskursiju dēļ izkrīt nepieciešamās stundas vielas apguvei, braucienus integrēt mācību procesā – braucienos skolēniem dot darba lapas, risināmos uzdevumus utml., kā arī gala rezultātā sniegt vērtējumu par konkrētās tēmas apguvi. Tādējādi arī skolēni izbraucienus uztvertu kā mācību procesa sastāvdaļu.
3. Iesaistīt studentus kā pedagogu palīgus, un studentiem mācīties jau darot. Darbu organizēt nevis kā līdzšinējo praksi, kur studenti tikai skatās, ka strādā pieredzējuši skolotāji, bet gan kā iesaistošu praksi, kur paši studenti iesaistās darbā, novada kādu stundu. Tādējādi studenti jau daudz ātrāk sapratīs, vai ir motivēti strādāt skolā vai nē.
4. Piedāvāt mājsaimniecēm speciālus kursus un iesaistīt sociālajā darbā kā pedagogu palīgus.
5. Organizēt pedagogu pašnovērtējumu.
6. Vairot psiholoģisko atbalstu pedagogiem (ne tikai bērniem), lai mazinātu izdegšanas sindromu.
7. Rīkot atbalsta pasākumus vecākiem, skaidrot kā tikt galā ar bērnu agresiju utml. emocijām. Pasākumu cikli būtu jārīko pieejamā laikā, pēc vecāku darba laika.

Ierosinājumi attiecībā uz jauno izglītības attīstības stratēģiju:

1. sadarbība ar universitātēm skolēnu kā pedagogu palīgu piesaistē;
2. sistemātiska atbalsta programma un *mentorings* pedagogiem;
3. vecāku izpratnes veicināšana par vecāku lomu bērna izglītošanā.

PIELIKUMĀ:

1. Dalībnieku reģistrācijas saraksts.

SĒDI BEIDZ: plkst. 18.00

Protokolēja: Attīstības nodaļas vadītāja palīgs

E. Sergejeva

Padomes priekšsēdētāja: Attīstības nodaļas vadītāja

I. Krēmere